

ΣΧΟΛΗ ΝΟΜΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΙΚΗΣ

ΘΕΜΑ: ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ 1974-2009

Η ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗΝ
ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ ΠΑΓΚΑΛΙΔΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ(Α.Μ.
1340200900618) ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΥ
ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ
ΑΝΔΡΕΑ ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ.

ΑΘΗΝΑ 2010

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

2.Γ' ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ (Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟ 1974 ΕΩΣ ΤΟ 2009)

2.1 ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ 1974

2.2 ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ

2.3 ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΡΑΛΛΗ

2.4 ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

2.5 ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΖΑΝΗ ΤΖΑΝΝΕΤΑΚΗ

2.6 ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΙΩΑΝΝΗ ΓΡΙΒΑ

2.7 ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ ΖΟΛΩΤΑ

2.8 ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗ

2.9 ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

2.10 ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΣΗΜΙΤΗ

2.11 ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ

2.12 ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

3.ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

4.ΠΕΡΙΛΗΨΗ

5.SUMMARY

6.ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ

«ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ 1974-2009»

Το αντικείμενο της εργασίας είναι η παρουσίαση των κυβερνήσεων της Ελλάδος τα τελευταία 36 χρόνια δίνοντας έμφαση στον τρόπο ανάδειξης τους, το έργο τους και τον τρόπο πάσης της καθεμιάς από αυτές. Με βάση τη μορφή του πολιτεύματος και με σκοπό την, κατά το δυνατότερο, συγκροτημένη σύλληψη της διαδοχής των κυβερνήσεων, το περιεχόμενο της εργασίας αναφέρεται στην περίοδο που διανύουμε μέχρι σήμερα, στην Γ' ελληνική δημοκρατία, δηλαδή στην περίοδο των ελληνικών κυβερνήσεων μετά την δικτατορία των συνταγματαρχών από το 1974 έως το 2009 και συγκεκριμένα στην κυβέρνηση της εθνικής άμυνας του 1974, στην κυβέρνηση του Κωνσταντίνου Καραμανλή, Γεώργιου Ράλλη, Ανδρέα Παπανδρέου, Τζανή Τζαννετάκη, Ιωάννη Γρίβα, Ξενοφόντα Ζολώτα, Κωνσταντίνου Μητσοτάκη, Ανδρέα Παπανδρέου, Κωνσταντίνου Σημίτη, Κωνσταντίνου Καραμανλή και Γεώργιου Παπανδρέου.

2.Γ' ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ(Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟ 1974 ΕΩΣ ΤΟ 2009)

2.1 ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ 1974

Με τον όρο κυβέρνηση εθνικής άμυνας είναι γνωστή στην Ελλάδα η μεταβατική πολιτική κυβέρνηση «εκτάκτου ανάγκης» που σχηματίστηκε με πρωθυπουργό τον Κωνσταντίνο Καραμανλή και μέλη στελέχη των προδικτατορικών κομμάτων ΕΡΕ και ΕΚ και μερικά στελέχη του αντιδικτατορικού αγώνα, στις 24 Ιουλίου 1974, όταν η Χούντα των Συνταγματαρχών μετά την τουρκική εισβολή στην Κύπρο κατάρρευσε και αποφάσισε να παραδώσει την εξουσία στους πολιτικούς.

Σκοπός της κυβέρνησης ήταν να αντιμετωπίσει ένα οξύ πρόβλημα χωρίς κομματικές αντιπαλότητες. Τα μέλη της προέρχονταν από όλα τα κόμματα και η διάρκεια της ήταν μικρή, ωστόσο να ξεπεραστεί η οξεία κρίση βίος της κυβέρνησης αυτής διήρκεσε ως τις 21 Νοεμβρίου 1974, οπότε και αναδείχθηκε νέα Κυβέρνηση πάλι υπό τον Καραμανλή, μετά από τη νίκη του νεοϊδρυόμενου κόμματός του, της ΝΔ, στις πρώτες μετά την Δικτατορία εθνικές εκλογές.

Στις 9 Οκτωβρίου ο Πρωθυπουργός προέβη σε αντικατάσταση 13 υπουργών και των υφυπουργών που επρόκειτο να πολιτευτούν. Στις 17 Οκτωβρίου παραιτήθηκε και ο αντιπρόεδρος και υπουργός των Εξωτερικών Γεώργιος Μαύρος και στην θέση του διορίστηκε ο υφυπουργός Δημήτριος Μπίτσιος.

Στα κρίσιμα υπουργεία διορίστηκαν εν όψει των εκλογών υπηρεσιακοί υπουργοί της απολύτου εμπιστοσύνης του Πρωθυπουργού, αλλά και αποδεκτοί από τα άλλα κόμματα. Στο υπουργείο Εσωτερικών διορίστηκαν ο Παναγιώτης Ζέππος και ο Κίμων Βασιλειάδης στη θέση του υπουργού και του υφυπουργού αντίστοιχα. Στο υπουργείο Δικαιοσύνης διορίστηκε ο Γεώργιος Οικονομόπουλος και στη θέση του υπουργού παρά τω πρωθυπουργώ με αρμοδιότητες επί του Τύπου ο διαπρεπής διπλωματικός πρέσβυς Άγγελος Βλάχος με υφυπουργό τον δημοσιογράφο Νικόλαο Λιναρδάτο. Μόνο στο υπουργείο Εθνικής Αμύνης δεν άλλαξε τον υπουργό, τον παλαιό συνεργάτη του στρατηγό Σόλωνα Γκίκα, επικαλούμενος την κρισιμότητα των ημερών, γεγονός που προκάλεσε μικρές αντιδράσεις στα άλλα κόμματα, κυρίως της Αριστεράς.

Το 1974, ο Καραμανλής ίδρυσε το κόμμα της *Νέας Δημοκρατίας* με το οποίο κέρδισε το 1974 και το 1977 τις εθνικές εκλογές και υπηρέτησε ως πρωθυπουργός μέχρι το 1980, όταν παραιτήθηκε μετά από την υπογραφή της συνθήκης προσχώρησης της Ελλάδας στην ΕΟΚ.

2.2 ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ

Στις 24 Ιουλίου 1974 ο Κωνσταντίνος Καραμανλής επανήλθε θριαμβευτικά στην Ελλάδα, μετά την κατάρρευση της δικτατορίας υπό το βάρος του άφρονος πραξικοπήματος στην Κύπρο και της τουρκικής εισβολής στη μεγαλόνησο. Επικεφαλής της κυβέρνησης «Εθνικής Ενότητας», κατόρθωσε με συνετές και

αποφασιστικές κινήσεις να αποκαταστήσει πλήρως τη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος στην Ελλάδα.

Η επικράτηση ήπιου πολιτικού κλίματος, η αναβάθμιση των πολιτικών ηθών και της κοινοβουλευτικής πρακτικής και γενικότερα η κατοχύρωση του δημοκρατικού διαλόγου και των ατομικών ελευθεριών, καταγράφονται έκτοτε ως επιτεύγματά του. Το σημαντικότερο θεσμικό επίτευγμα του ήταν η έκδοση της «καταστατικής» Συντακτικής πράξης της 1^{ης} Ιουλίου 1974 «περί αποκαταστάσεως της δημοκρατικής νομιμότητας», σύμφωνα με την οποία επανήλθε σε ισχύ, προσωρινά το σύνταγμα του 1952, εκτός των διατάξεων για την μορφή του πολιτεύματος. Επιπλέον καταργήθηκαν όσες πράξεις συντακτικού περιεχομένου είχαν εκδοθεί κατά την διάρκεια της επταετούς δικτατορίας, απολυθήκαν όλοι οι πολιτικοί κρατούμενοι, αποκαταστάθηκε η ελευθερία και τέθηκαν υπό έλεγχο οι ένοπλες δυνάμεις. Στη συνέχεια νομιμοποιήθηκαν όλοι οι πολιτικοί σχηματισμοί, περιλαμβανομένου και του ΚΚΕ, που βρισκόταν εκτός νομού από το 1947, προκηρυχτήκαν εκλογές για τη ανάδειξη Ε' Αναθεωρητικής Βουλής και αποφασίστηκε η διεξαγωγή δημοψηφίσματος αμέσως μετά τις εκλογές για τον οριστικό προσδιορισμό της μορφής του πολιτεύματος. Προκειμένου να διεξαχθούν οι εκλογές κατά το δυνατό πιο αμερόληπτο τρόπο, η κυβέρνηση της εθνικής ενότητας αντικαταστάθηκε στις αρχές του Οκτωβρίου του 1974 από μια ιδιότυπη υπηρεσιακή κυβέρνηση, από την οποία απομακρύνθηκαν οι υπουργοί που επρόκειτο να πολιτεύουν και αντικαταστάθηκαν από υπηρεσιακούς υπουργούς. Όσον αφορά την εξωτερική πολιτική προχώρησε στην αποχώρηση της Ελλάδος από το στρατιωτικό σκέλος του ΝΑΤΟ ως αντίδραση για την άρνηση της Συμμαχίας να αντιταχτεί στην προέλαση των Τούρκων στην Κύπρο(Αττίλας 2) και αντικατέστησε τη χουντική ηγεσία των ενόπλων δυνάμεων. Τέλος έδωσε την λύση του χρονίζοντος γλωσσικού ζητήματος, με την καθιέρωση της δημοτικής, ως επίσημης γλώσσας του κράτους.

Στις πρώτες ελεύθερες εκλογές (17 Νοεμβρίου 1974) ο Καραμανλής επικράτησε με το επιβλητικό 54,2% των ψήφων. Η άνετη νίκη του και στην επόμενη εκλογική αναμέτρηση (Νοέμβριος 1977), θα του επιτρέψει να παραμείνει αδιάλειπτα στην εξουσία για μία εξαετία, επικεφαλής της «Νέας Δημοκρατίας», ενός νεοσύστατου σχηματισμού, που εντάσσεται στον κεντροδεξιό χώρο, με ιδεολογικό στίγμα τον ριζοσπαστικό φιλελευθερισμό. Η διενέργεια δημοψηφίσματος, στις 8 Δεκεμβρίου 1974, τερμάτισε τη μακρά διένεξη για το πολιτειακό, με την οριστική εγκαθίδρυση της αβασίλευτης δημοκρατίας. Η εκπόνηση και η ψήφιση νέου και προοδευτικού Συντάγματος, τον Ιούνιο του 1975, δημιούργησε τις προϋποθέσεις για την εμβάθυνση και την παγίωση της Δημοκρατίας.

Την εξαετία 1974-1980 και παρά τη διεθνή ενεργειακή κρίση, που έπληξε και τη χώρα μας, το εθνικό εισόδημα αυξανόταν με ρυθμούς 5% ετησίως, ενώ το κατά κεφαλήν εισόδημα σημείωσε αύξηση 50%. Ο Καραμανλής δεν δίστασε να εθνικοποιήσει μεγάλες επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα (Ολυμπιακή, Εμπορική), όταν οι περιστάσεις το επέβαλαν, με αποτέλεσμα κάποιοι κύκλοι των βιομηχάνων να τον κατηγορήσουν για σοσιαλμανία. Στην εξωτερική πολιτική, η ένταξη της Ελλάδας στην ΕΟΚ, τα διπλωματικά ανοίγματα τις γειτονικές κομμουνιστικές χώρες και τη Μόσχα καταγράφονται στο ενεργητικό του.

Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής εγκατέλειψε την ενεργό πολιτική το 1980, μετά την υπογραφή της συνθήκης προσχώρησης της Ελλάδας στην ΕΟΚ. Τον διαδέχθηκε στην πρωθυπουργία ο Γεώργιος Ράλλης

2.3 ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΡΑΛΛΗ

Ο Γεώργιος Ράλλης μετά την μεταπήδηση του Κωνσταντίνου Καραμανλή στην προεδρία της δημοκρατίας διορίστηκε πρωθυπουργός στις 10 Μαΐου 1980, μετά από εκλογή του από την κοινοβουλευτική ομάδα της Νέας Δημοκρατίας ως αρχηγός του κόμματος. Σε γενικές γραμμές ο Ράλλης συνέχισε και ολοκλήρωσε τις οικονομικής και εξωτερικής πολιτικής κατευθύνσεις που είχε χαράξει ο Κωνσταντίνος Καραμανλής. Κορύφωση της θητείας του αποτέλεσε η έναρξη της Ελλάδος στην ΕΟΚ, ως 10^ο πλήρες μέλος από την 1^η Ιανουαρίου 1981.

Παραιτήθηκε στις 19 Οκτωβρίου 1981 μετά την ήττα του κόμματος στις εκλογές της 18ης Οκτωβρίου 1981.

Στις αρχές Δεκεμβρίου 1981 έθεσε στην κοινοβουλευτική ομάδα θέμα εμπιστοσύνης και όταν η πλειοψηφία των βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας του την αρνήθηκε, παραιτήθηκε και από την αρχηγία του κόμματος, για να τον διαδεχθεί ο Ευάγγελος Αβέρωφ. Ο ίδιος παρέμεινε απλός βουλευτής του κόμματος αυτού.

Η κυβέρνησή του διεξήγαγε και τις εκλογές της 18ης Οκτωβρίου 1981, στις οποίες νικητής αναδείχτηκε το ΠΑΣΟΚ. Το Μάιο του 1987 ανεξαρτητοποιήθηκε από τη Νέα Δημοκρατία και δεν πολιτεύθηκε στις εκλογές του Ιουνίου 1989.

2.4 ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

Η κυβέρνηση Ράλλη παραιτήθηκε στις 21 Οκτώβριου 1981 και ήταν η χρονιά του ΠΑΣΟΚ να κερδίσει τις εκλογές με ποσοστό 48% και ο Ανδρέας Παπανδρέου έγινε για πρώτη φορά πρωθυπουργός της χώρας. Η κυβερνητική αυτή μετάβαση χαρακτηρίστηκε τόσο πριν όσο και μετά τις εκλογές σαν «Αλλαγή», με την έννοια ότι μετά από μια μακρά περίοδο διακυβέρνησης της χώρας από τη δεξιά ήρθε στην εξουσία ένα κόμμα που βασιζόταν στις αρχές του σοσιαλισμού. Η προεκλογική εκστρατεία του Α. Παπανδρέου στηρίχτηκε σε συνθήματα όπως *«Εδώ και τώρα αλλαγή»* και *«Η Ελλάδα στους Έλληνες»*, ενώ ο ίδιος καλλιέργησε το προφίλ του πολιτικού που βρισκόταν σε άμεση επαφή και επικοινωνία με τα λαϊκά στρώματα· συνήθως προσφωνούνταν, από φίλους και αντίπαλους, με το μικρό του όνομα, «Ανδρέας».

Το σύνθημα της «αλλαγής» και το τρίπτυχο «Εθνική Ανεξαρτησία, Λαϊκή Κυριαρχία και Κοινωνική Απελευθέρωση» συσπείρωσε γύρω από τον Ανδρέα Παπανδρέου και το κίνημά του ένα ευρύτατο φάσμα πολιτικών και κοινωνικών δυνάμεων που δεν εμπορούνταν πάντοτε από κοινές πεποιθήσεις.

Κατά την περίοδο της διακυβέρνησης Παπανδρέου επιδιώχθηκε η εθνική συμφιλίωση, αναγνωρίστηκε από το κράτος η Εθνική Αντίσταση και τα δικαιώματα των αγωνιστών της στον αγώνα κατά των κατακτητών, ενώ πολτοποιήθηκαν οι φάκελοι φρονημάτων που διατηρούσε η Ασφάλεια για πολλούς από αυτούς. Σκοπός αυτής της απόφασης ήταν εν μέρει και ο επαναπατρισμός πολλών Ελλήνων πολιτικών προσφύγων από την Εποχή του Εμφυλίου. Κατά τη διάρκεια της θητείας του λειτούργησαν κατά τόπους παραρτήματα της Ένωσης Γυναικών Ελλάδας.

Στον τομέα της εκπαίδευσης πάρθηκαν μετρά όπως η αλλαγή του πολιτικού πλαισίου για τα πανεπιστήμια, η καθιέρωση του μονοτονικού συστήματος γραφής της ελληνικής γλώσσας, η κατάργηση των διαγωνισμών για τις προσλήψεις και τους διορισμούς των δημοσίων υπαλλήλων, η παύση των γενικών διευθυντών στα υπουργεία και η αντικατάστασή τους από κομματικά στελέχη και γενικότερα η διείσδυση του κόμματος στο κράτος και την εξουσία. Όσο για τον οικονομικό και δημοσιονομικό τομέα η κυβέρνηση εφάρμοσε μια πολιτική σταθεροποίησης της οικονομίας και λιτότητα.

Ο Ανδρέας Παπανδρέου λίγους μήνες μετά την ανάληψη της διακυβέρνησης της χώρας κατέθεσε μνημόνιο στην Ε.Ο.Κ. με το οποίο ουσιαστικά ζήτησε την επαναδιαπραγμάτευση των όρων ένταξης της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Η πρότασή του απορρίφθηκε κατά το σκέλος των ειδικών προνομίων ενώ έγινε δεκτό το σκέλος της οικονομικής ενίσχυσης. Η Ελλάδα εντάχθηκε στην Ε.Ο.Κ. με τους ίδιους όρους με τα άλλα μέλη.

Κατά την περίοδο διακυβέρνησής του η Ελλάδα τελικά δεν αποχώρησε από την Ε.Ο.Κ. και από το ΝΑΤΟ και η σύμβαση με την αμερικανική κυβέρνηση για τις αμερικανικές βάσεις ανανεώθηκε χωρίς ουσιαστικές τροποποιήσεις.

Τον Μάρτιο του 1985, με πρότασή του ¹, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθιέρωσε τα **Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα** (Μ.Ο.Π.), η εφαρμογή του οποίου στόχευε στη βελτίωση των κοινωνικοοικονομικών διαρθρώσεων στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές της Κοινότητας. Τα έξι από τα επτά Προγράμματα των ΜΟΠ αντιστοιχούσαν στα έξι Διαμερίσματα που ήταν τότε χωρισμένη η Ελλάδα (Βόρεια Ελλάδα, Δυτική Ελλάδα, Κεντρική Ελλάδα, Νήσοι Αιγαίου, Κρήτη και Αττική), ενώ το τελευταίο ήταν θεματικό (ΜΟΠ Πληροφορικής). Η εφαρμογή των Μ.Ο.Π. στην Ελλάδα έγινε αρχικά την περίοδο 1983-1989 ενώ επεκτάθηκαν χρονικά μέχρι το 1993. Η εξωτερική του πολιτική χαρακτηρίστηκε από την υποστήριξη στο λεγόμενο αδέσμευτο κόσμο, στον οποίο θεωρούσε ότι ανήκει η Ελλάδα, και από ρητορική ενάντια στον Αμερικανικό ιμπεριαλισμό.

Το 1988, ξεσπά το οικονομικό σκάνδαλο Κοσκωτά στο οποίο κατηγορηθήκαν ότι ενεπλάκησαν στελέχη της τότε κυβέρνησης, αλλά και ο ίδιος ο Ανδρέας Παπανδρέου. Ο Παπανδρέου χαρακτήρισε τις κατηγορίες εναντίων του ως μια συνομοσία των «σκοτεινών αντιδραστικών δυνάμεων» και των «ξένων κύκλων» για να «αποσταθεροποιήσουν» την Ελλάδα. Ακολουθεί περίοδος μεγάλης πολιτικής έντασης. Την ίδια χρονιά ο Ανδρέας Παπανδρέου οδηγείται εσπευσμένα στο Νοσοκομείο Χέρφιλντ του Λονδίνου και υποβάλλεται σε σοβαρή εγχείρηση καρδιάς από τον διάσημο Αιγύπτιο καρδιοχειρουργό Γιακούμπ. Τα γεγονότα αυτά οδηγούν στην πτώση της κυβέρνησης του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κατά τις εκλογές της 18ης Ιουνίου του 1989.

Την περίοδο της συγκυβέρνησης Τζανή Τζαννετάκη οι βουλευτές της Ν.Δ. και του Συνασπισμού παραπέμπουν τον Ανδρέα Παπανδρέου στο Ειδικό Δικαστήριο, το οποίο τον αθώνει για τις κατηγορίες περί εμπλοκής του στο σκάνδαλο Κοσκωτά, αλλά και για υποκλοπές τηλεφωνικών συνδιαλέξεων από την Ε.Υ.Π. (Κ.Υ.Π.).

Η δίκη για το σκάνδαλο Κοσκωτά άρχισε στις 16 Μαρτίου 1991, στην οποία δεν παρέστη ο ίδιος, καταγγέλλοντάς την ως μεθόδευση των πολιτικών του αντιπάλων και σκευωρία εις βάρος του και εις βάρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ. Στη δίκη αυτή καταδικάστηκαν ο Δημήτρης Τσοβόλας και ο Γιώργος Πέτσος, ενώ ο συγκατηγορούμενός τους Μένιος Κουτσογιώργας απεβίωσε κατά τη διάρκεια της δίκης.

Ο Ανδρέας Παπανδρέου ανέλαβε το μερίδιο της πολιτικής του ευθύνης όχι μόνο διότι στην περίοδο που δραστηριοποιήθηκε ο Γ. Κοσκωτάς ήταν πρωθυπουργός, αλλά και διότι η κυβέρνησή του δεν κατόρθωσε να εμποδίσει την οικονομική αναρρίχηση ενός ανθρώπου χωρίς επιφάνεια, που αποδείχθηκε εκ των υστέρων απατεώνας. Αρνήθηκε, όμως, την οποιαδήποτε σχέση με την ποινική πλευρά της υπόθεσης.

Μετά την σοβαρή περιπέτεια της υγείας του, την εγχείρηση του στο εξωτερικό τον Σεπτέμβριο του 1988 και την προσωρινή βελτίωση της κατάστασης του, ακλούθησε η αλλαγή του εκλογικού νομού προς τις αναλογικές κατευθύνσεις λίγο πριν την διεξαγωγή των εκλογών, στα μέσα του Ιουνίου 1989, τις οποίες έχασε το ΠΑΣΟΚ. Συγκεκριμένα στις εκλογές της 18^{ης} Ιουνίου η Νέα Δημοκρατία κατέκτησε την πρώτη θέση με ποσοστό 44% των ψήφων, αλλά λόγω του χαρακτήρα του εκλογικού συστήματος δεν κέρδισε την απόλυτη πλειοψηφία των εδρών στη βουλή και περιορίστηκε στις 145 έδρες, το ΠΑΣΟΚ βρέθηκε στη δεύτερη θέση και ο Συνασπισμός της Αριστεράς και της Προόδου την τρίτη.

2.5 ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΖΑΝΗ ΤΖΑΝΝΕΤΑΚΗ

Στις βουλευτικές εκλογές του Ιουνίου του 1989 η Νέα Δημοκρατία υπό την ηγεσία του Κωνσταντίνου Μητσοτάκη εκλέγεται πρώτο κόμμα με ποσοστό 44,2% χωρίς να συγκεντρώσει αυτοδυναμία λόγω του εκλογικού συστήματος, το οποίο είχε αλλάξει προς το αναλογικότερο με πρωτοβουλία της τελευταίας κυβέρνησης του ΠΑ.ΣΟ.Κ., χωρίς δηλαδή να σχηματίσει αμιγώς μονοκομματική κυβέρνηση, γεγονός που οδηγεί στην έναρξη διερευνητικών εντολών στους αρχηγούς των πολιτικών κόμματος. Ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης διαπραγματεύεται με την ηγεσία του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου, το σχηματισμό κυβέρνησης συνεργασίας. Ο λόγος ήταν ότι, σύμφωνα με το Σύνταγμα, τυχόν ποινικές ευθύνες Υπουργών της προηγούμενης Κυβέρνησης Παπανδρέου θα έπρεπε να διερευνηθούν και, αν διαπιστωθούν, να διωχθούν από την αμέσως επόμενη Βουλή, αλλιώς θα παραγράφονταν. Για να διευκολυνθεί ο σχηματισμός αυτής της κυβέρνησης δέχεται να μην είναι ίδιος πρωθυπουργός και προτείνει στη θέση αυτή το βουλευτή Αθηνών, Τζανή Τζαννετάκη. Την προεδρία της κυβερνήσεως ανέλαβε στις 2 Ιουλίου 1989 ο Τζανής Τζαννετάκης, πρώην πρόεδρος δημοσίων έργων της κυβερνήσεως Ράλλη(1980-1981), που ανέλαβε ταυτόχρονα και την ευθύνη του υπουργείου εξωτερικών και τουρισμού. Η Κυβέρνηση Τζαννετάκη ήταν η πρώτη ελληνική κυβέρνηση στην οποία συμμετείχε το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας και η ευρύτερη Αριστερά. Κατά τη βουλευτική αυτή περίοδο αποφασίστηκε η παραπομπή του Ανδρέα Παπανδρέου και Υπουργών της προηγούμενης Κυβέρνησης στο Ειδικό Δικαστήριο για το Σκάνδαλο Κοσκωτά.

Στελέχη του ΣΥΝ, όπως ο Φώτης Κουβέλης και ο Νίκος Κωνσταντόπουλος, αναλαμβάνουν χαρτοφυλάκια στην ιδιόμορφη κυβέρνηση υπό τον Τζανή Τζαννετάκη που συμφωνείται ότι θα έχει περιορισμένη θητεία - 3 μήνες - και μόνο δύο αρμοδιότητες: αφενός τη δρομολόγηση ποινικής διαλεύκανσης των σκανδάλων, αφετέρου την προετοιμασία αδιάβλητων εκλογών βάσει του ισχύοντος εκλογικού νόμου.

Η διάρκεια της κυβερνήσεως Τζαννετάκη δεν ξεπέρασε το τρίμηνο, καθώς μετά την έναρξη των διαδικασιών για την διερεύνηση των σκανδάλων και των καταγγελιών διαφθοράς από τα μέλη του πολιτικού κόσμου της χώρας και τη παραπομπή των υπεύθυνων στην δικαιοσύνη, η κυβέρνηση παραιτήθηκε στις 7 Οκτώβριου 1989, έχοντας εκπληρώσει την ειδική και συγκεκριμένη αποστολή της.

2.6 ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΙΩΑΝΝΗ ΓΡΙΒΑ

Μετά την ολοκλήρωση του έργου της κυβέρνησης Τζαννετάκη και την παραίτησή της ανέλαβε καθήκοντα στις 19 Οκτώβριου 1989 υπηρεσιακή κυβέρνηση υπό τον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου, Ιωάννη Γρίβα και διενήργησε τις εκλογές της 5ης Νοεμβρίου 1989.

Οι πρόωρες εκλογές της 5ης Νοεμβρίου 1989 κερδήθηκαν από τη Νέα Δημοκρατία, που ξεπέρασε το 46% των ψήφων (ΝΔ 46,19% - 148 έδρες, ΠΑΣΟΚ 40,67% - 128 έδρες, Συνασπισμός 10,97% - 21 έδρες, Οικολόγοι Εναλλακτικοί 0,58% - 1 έδρα, Εμπιστοσύνη 0,38% - 1 έδρα), αλλά δεν κατάφερε να συγκεντρώσει κοινοβουλευτική πλειοψηφία στην βουλή. Οι εκλογές διεξήχθησαν με μια παραλλαγή της απλής αναλογικής (εκλογικός νόμος 1847/1989) που είχε ψηφίσει η κυβέρνηση Ανδρέα Παπανδρέου

Η αδυναμία σχηματισμού κυβέρνησης συνεργασίας στις εκλογές της 5^{ης} Νοεμβρίου 1989 καθιστούσε αναγκαία την διεξαγωγή των τρίτων μέσα σε ένα χρόνο εκλογών ή την αναζήτηση μιας τρίτης λύσης. Η λύση επιδιώχθηκε με την συγκρότηση μια μεταβατικού χαρακτήρα οικουμενικής κυβερνήσεως για την προσωρινή έστω άρση του αδιέξοδου διακυβέρνησης της χώρας. Έτσι κατόπιν συμφωνίας μεταξύ των ηγετών των τριών κοινοβουλευτικών κόμματος(της Νέας δημοκρατίας, του ΠΑΣΟΚ και του Συνασπισμού) η προεδρία της οικουμενικής κυβέρνησης «εθνικής αναγκαιότητας» συγκροτήθηκε στις 23 Νοέμβριου 1989, ημέρα παραίτησης και της κυβέρνησης Ιωάννη Γρίβα.

2.7 ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ ΖΟΛΩΤΑ

Μετά τις εκλογές του Νοεμβρίου του 1989 το πολιτικό σκηνικό οδηγήθηκε προσωρινά σε αδιέξοδο λόγω της αδυναμίας σχηματισμού κυβέρνησης. Κατόπιν συμφωνίας των τριών κομμάτων, ΝΔ, ΠΑΣΟΚ, Συνασπισμό της Αριστεράς και της

Προόδου (στον οποίο μετείχε τότε και το ΚΚΕ), σχηματίστηκε Οικουμενική κυβέρνηση υπό τον διαπρεπή Ακαδημαϊκό, οικονομολόγο και επίτιμο διοικητή της τράπεζας της Ελλάδος, Ξενοφώντα Ζολώτα στις 23 Νοεμβρίου 1989.

Όμως δεδομένου του μεταβατικού και προσωρινού χαρακτήρα της κυβερνήσεως και της αναγκαστικής προσφυγής στις κάλπες, για τρίτη φορά σε διάστημα ενός έτους, λόγω της λήξεως της θητείας του προέδρου της δημοκρατίας και της αδυναμίας εκλογής νέου από την υφιστάμενη βουλή λόγω εκλογικών αποτυχιών, η κυβέρνηση Ζολώτα ανασχηματίστηκε στα μέσα Φεβρουαρίου με την αποχώρηση από αυτήν όλων των πολιτικών – κομματικών μελών της και την αντικατάστασή της από υπηρεσιακή. Έτσι η οικουμενική κυβέρνηση έγινε υπηρεσιακή με ευθύνη την διεξαγωγή της 7^{ης} κατά σειράς εκλογικής αναμέτρησης από την μεταπολίτευση και μετά. Όταν η κυβέρνηση ολοκλήρωσε το έργο της έγιναν εκλογές με τον εκλογικό νόμο που είχε ψηφίσει η κυβέρνηση Α. Παπανδρέου.

Οι εκλογές διεξήχθησαν στις 8 Απριλίου 1990 αναδεικνύοντας πρώτο κόμμα την Νέα Δημοκρατία, δεύτερο το ΠΑΣΟΚ και τρίτο τον Συνασπισμό. Ο Ξενοφών Ζολώτας παρέμεινε πρωθυπουργός μέχρι τις 10 Απριλίου 1990, οπότε μετά τα αποτελέσματα των εκλογών της 8ης Απριλίου 1990 και την εκλογική νίκη της Νέας Δημοκρατίας ανέλαβε πρωθυπουργός ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης.

2.8 ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗ

Ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης ορκίστηκε Πρωθυπουργός της Ελλάδος στις 11 Απριλίου του 1990 μετά την εκλογική νίκη της Νέας Δημοκρατίας στις κοινοβουλευτικές εκλογές της 9 Απριλίου 1990 με ποσοστό 46,88%. Η Κυβέρνηση Μητσοτάκη έθεσε σε εφαρμογή ένα δυναμικό πρόγραμμα απελευθέρωσης της οικονομίας από διοικητικούς περιορισμούς και κυβερνητικές παρεμβάσεις σε συνδυασμό με έντονη προσπάθεια δημοσιονομικής πειθαρχίας και ιδιωτικοποίησης των υπό δημόσιο έλεγχο οργανισμών και επιχειρήσεων. Παράλληλα καταρτίστηκε και άρχισε να εφαρμόζεται ένα πρόγραμμα σύγκλισης με τις οικονομίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πόροι της οποίας μαζί με εθνικούς πόρους χρησιμοποιούνται

για πρώτη φορά σε τέτοια έκταση για το σχεδιασμό και εκτέλεση μακράς σειράς μεγάλων έργων υποδομής (μετρό της Αθήνας, δίκτυο αυτοκινητοδρόμων, αεροδρόμιο Αθηνών, ζεύξη Ρίου-Αντιρρίου, κ.α.). Επίσης ετέθησαν οι βάσεις σημαντικών μεταρρυθμίσεων στους τομείς της παιδείας και της κοινωνικής ασφάλισης. Στον τομέα εξ' άλλου της άμυνας και της εξωτερικής πολιτικής άρχισε να εφαρμόζεται με επιτυχία σχέδιο εκσυγχρονισμού και ενίσχυσης των Ενόπλων μας Δυνάμεων, ενώ αποκαταστάθηκε το διεθνές κύρος της χώρας και δημιουργήθηκαν σταθερά ερείσματα στον χώρο της Ευρώπης και της Αμερικής.

Στην εξωτερική πολιτική η αρχή της διακυβέρνησης του Κ. Μητσοτάκη συνέπεσε με την πτώση των κομμουνιστικών καθεστώτων της Ανατολικής Ευρώπης και την αρχή της διάλυσης της Γιουγκοσλαβίας. Ο ίδιος αναλαμβάνοντας διεθνείς πρωτοβουλίες, με κορυφαία τη Διάσκεψη της Βουλιαγμένης υπό την αιγίδα του Ο.Η.Ε., επιχείρησε την αποτροπή της διάλυσης της ενιαίας ομοσπονδίας της Γιουγκοσλαβίας. Παράλληλα, πέτυχε την εξομάλυνση των σχέσεων Ελλάδας – Η.Π.Α.. Η Κυβέρνησή του υπέγραψε το 1990 την τελική συμφωνία για τις αμερικανικές βάσεις στην

Ελλάδα. Τον Ιούλιο του 1991 πραγματοποιήθηκε η πρώτη, μετά 32 χρόνια, επίσημη επίσκεψη Αμερικανού Προέδρου, του Τζορτζ Μπους, στην Ελλάδα, ενώ τον Ιούνιο του 1990, επισκέφτηκε ο ίδιος τις Ηνωμένες Πολιτείες. Επί πρωθυπουργίας του η Ελλάδα πέτυχε την είσοδό της στην Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση, ένα ευρωπαϊκό οργανισμό συνεργασίας για την άμυνα και την ασφάλεια, ενώ τέθηκαν οι βάσεις για την ενιαία νομισματική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω της Ο.Ν.Ε. Η διάλυση της Γιουγκοσλαβίας επέφερε την ανεξαρτητοποίηση της έως τότε γιουγκοσλαβικής επαρχίας ονομαζόμενης Μακεδονία, η οποία διεκδικούσε την ονομασία «*Δημοκρατία της Μακεδονίας*». Αρχικά το θέμα χειρίστηκε ο υπουργός Εξωτερικών Αντώνης Σαμαράς, τον οποίο απομάκρυνε ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης τον Απρίλιο του 1992, αναλαμβάνοντας ο ίδιος το Υπουργείο των Εξωτερικών. Ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης πέτυχε να πείσει την Ευρωπαϊκή Ένωση στη Σύνοδο της Λισαβόνας να υιοθετήσει πλήρως τις ελληνικές θέσεις. Οι ΗΠΑ και η Ρωσία παρά την απόφαση της Συνόδου της Λισαβόνας επέμεναν στην εξεύρεση συμβιβαστικής λύσης, αρχή της οποίας ήταν η είσοδος της Δημοκρατίας της Μακεδονίας στον Ο.Η.Ε. με το προσωρινό όνομα «*Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας*» (*Π.Γ.Δ.Μ - F.Y.R.O.M*). Η κυβέρνηση του Κωνσταντίνου Μητσοτάκη διατήρησε για 3 χρόνια την εξουσία. Προχώρησε σε ένα εκτεταμένο πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων και ιδιωτικοποιήσεων, προκαλώντας έντονες κοινωνικές αντιδράσεις. Ωστόσο, το πρόβλημα που ενέσκηψε με την ΠΓΔΜ και τη διαφωνία του Κωνσταντίνου Μητσοτάκη με τον Αντώνη Σαμαρά, οδήγησε εν τέλει και στην πτώση της κυβέρνησης της ΝΔ.

Μετά τις πρόωρες εκλογές του Οκτωβρίου του 1993 και την εκλογική ήττα της Νέας Δημοκρατίας παραιτείται από Πρωθυπουργός.

Συνεπώς προς την προεκλογική του δέσμευση, παραιτήθηκε στις 26-10-93 και από Πρόεδρος της Ν.Δ. για να του απονεμηθεί στις 3-11-93 ο τίτλος του Επιτίμου Προέδρου του Κόμματος.

2.9 ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

Στις πρόωρες εκλογές της 10ης Οκτωβρίου 1993 που προκλήθηκαν από την πτώση της κυβέρνησης Μητσοτάκη, το ΠΑΣΟΚ αναδείχτηκε πρώτο κόμμα και ο Ανδρέας Παπανδρέου πέτυχε μια εντυπωσιακή επάνοδο στην πρωθυπουργία, αλλά και στην κατάσταση της υγείας του. Στις εκλογές το ΠΑΣΟΚ συγκέντρωσε το 46,88% και 170 έδρες στη βουλή έναντι της Νέας Δημοκρατίας που έλαβε 39,30% και 111. Ακλούθησε η Πολιτική Άνοιξη με 4,88% και 10 έδρες και το ΚΚΕ με 4,54% και 9 έδρες. Ο Συνασπισμός έλαβε ποσοστό 2,94% και έμεινε εκτός βουλής.

Έτσι ο Ανδρέας Παπανδρέου σχημάτισε την τρίτη και τελευταία κυβέρνηση του στις 13 Οκτώβριου. Με πλήθος οικονομικών κινήσεων βελτιώθηκε η οικονομία μπαίνοντας έτσι ουσιαστικά σε πορεία προς την ΟΝΕ.

Όμως, η περιπέτεια του σκανδάλου Κοσκωτά και η πολιτική ένταση των περασμένων χρόνων είχαν επιβαρύνει πλέον σοβαρά την υγεία του και υπογράφει τον Ιανουάριο του 1996 την παραίτησή του, δηλώνοντας ότι *τα προβλήματα της χώρας δεν μπορούν να περιμένουν*. Αποσύρεται από την πολιτική στις αρχές του 1996.

2.10 ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΣΗΜΙΤΗ

Στις 18 Ιανουαρίου 1996 εξελέγη Πρωθυπουργός ο Κωνσταντίνος Σημίτης, από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑ.ΣΟ.Κ., μετά την παραίτηση του Ανδρέα Παπανδρέου από το αξίωμα για λόγους υγείας. Στις 30 Ιουνίου 1996, στο 4ο Συνέδριο του ΠΑ.ΣΟ.Κ., αναδείχθηκε πρόεδρος του κινήματος, και με τη νίκη του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στις κοινοβουλευτικές εκλογές της 22 Σεπτεμβρίου 1996, ο Σημίτης κέρδισε την πρώτη θέση και αυτοδύναμη πλειοψηφία, γεγονός που του επέτρεψε να διατηρήσει το αξίωμα του πρωθυπουργού. Ως αρχηγός του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κέρδισε και την επόμενη εκλογική αναμέτρηση στις 9 Απριλίου 2000. Ο Κώστας Σημίτης μαζί με την ομάδα των λεγόμενων εκσυγχρονιστών ώθησε το ΠΑΣΟΚ και την κυβέρνηση μακριά από την παράδοση Παπανδρέου προς πιο αντιδημοφιείς

δημοσιονομικές πολιτικές και μεγαλύτερη οικονομική ελευθερία. Επί πρωθυπουργίας του Κώστα Σημίτη, στις 19 Ιουνίου 2000 υπεγράφη η ένταξη της Ελλάδας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (Ο.Ν.Ε.), που υπήρξε σημαντικότατο επίτευγμα με την ταυτόχρονη υιοθέτηση με την υπόλοιπη Ευρώπη του ευρωπαϊκού νομίσματος Ευρώ.

Επίσης επί πρωθυπουργίας Σημίτη κατασκευάστηκαν ή ολοκληρώθηκαν διάφορα έργα υποδομής, τα λεγόμενα «μεγάλα έργα» Ανάμεσα στα έργα που έγιναν ξεχωρίζουν το μετρό της Αθήνας, το τραμ της Αθήνας, το νέο αεροδρόμιο «Ελευθέριος Βενιζέλος», η Αττική Οδός, η Γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου και η Εγνατία Οδός. Ο μαθηματικός τύπος καθιερώθηκε επί κυβέρνησης Σημίτη και βοήθησε στην ταχύτερη εκτέλεση των έργων. Τα έργα για την κατασκευή του μετρό της Θεσσαλονίκης, αν και εξαγγέλθηκαν πολλές φορές, εν τούτοις δεν προχώρησαν επί της κυβέρνησής του. Τέλος υπό τον Κώστα Σημίτη η χώρα προετοιμάστηκε ουσιαστικά για τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

2.11 ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ

Στις 7 Μαρτίου 2004, ως αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας, ο Κωνσταντίνος Καραμανλής αναδείχθηκε νικητής στις βουλευτικές εκλογές με ποσοστό 45,36% εξασφαλίζοντας, έτσι, κοινοβουλευτική πλειοψηφία 164 εδρών επί συνόλου 300. Έλαβε εντολή σχηματισμού κυβέρνησης από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και στις 10 Μαρτίου ορκίστηκε Πρωθυπουργός και υπουργός Πολιτισμού. Στον ανασχηματισμό της 14ης Φεβρουαρίου 2006 παραιτήθηκε από το χαρτοφυλάκιο του Υπουργείου Πολιτισμού.

Το 2007 προκήρυξε πρόωρες εκλογές, τις οποίες κέρδισε η Νέα Δημοκρατία στις 16 Σεπτεμβρίου, εξασφαλίζοντας ποσοστό 41,8% και 152 έδρες στη Βουλή, έναντι 38,1% για το ΠΑΣΟΚ και 102 έδρες. Την επόμενη ημέρα των εκλογών, ο Καραμανλής έλαβε εντολή για σχηματισμό νέας κυβέρνησης από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, Κάρλο Παπούλια. Η κυβέρνηση αυτή ορκίστηκε και ανέλαβε καθήκοντα στις 19 Σεπτεμβρίου 2007.

Επί πρωθυπουργίας Κώστα Καραμανλή ολοκληρώθηκε ο κύκλος διαπραγματεύσεων, μνημονίων και συμφωνιών που οδήγησαν στην έναρξη κατασκευής του αγωγού αργού πετρελαίου Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολη που ενώνει το λιμάνι Μπουργκάς της Βουλγαρίας με το λιμάνι της Αλεξανδρούπολης. Η αρχική σύλληψη της ιδέας για την κατασκευή του αγωγού χρονολογείται το 1993. Η υπογραφή του Μνημονίου Συνεργασίας για την υποστήριξη της κατασκευής του αγωγού, τον Απρίλιο του 2005 στη Σόφια, η συνάντηση κορυφής των τριών ηγετών, του Ρώσου Προέδρου

Βλαντιμίρ Πούτιν, του Βούλγαρου ομολόγου του Γκεόργκι Παρβάνοφ και του Έλληνα Πρωθυπουργού Κώστα Καραμανλή, στις 4 Σεπτεμβρίου στην Αθήνα, αλλά και η μονογραφή του κειμένου της Διακρατικής Συμφωνίας, στο Μπουργκάς, στις 7 Φεβρουαρίου 2007, αποτέλεσαν σταθμούς για την πρόοδο του έργου.^[3]

(συνάντηση του πρωθυπουργού Κωνσταντίνου Καραμανλή με τον Ρώσο πρόεδρο Βλαντιμίρ Πούτιν στη Σόφια)

Κύρια θέματα που χειρίστηκε αυτή η κυβέρνηση, ήταν πρώτον η επιτυχής διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας και δεύτερο η συναινετική (ΝΔ και ΠΑΣΟΚ) εκλογή του παλαιού στελέχους των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ Καρόλου Παπούλια ως Προέδρου της Δημοκρατίας από την Βουλή στις 8 Φεβρουαρίου 2005. Στην πρώτη σοβαρή πολιτική δοκιμασία της ως νέα κυβέρνηση, δηλαδή τις Ευρωεκλογές της 13ης Ιουνίου 2004 βγήκε νικήτρια. Στις 15 Οκτωβρίου 2006 διεξήχθησαν οι Νομαρχιακές και Δημοτικές εκλογές, όπου με μικρές αυξομειώσεις το σκηνικό διατηρήθηκε περίπου το ίδιο. Τον Φεβρουάριο του 2007 αντιμετώπισε πρόταση μομφής που κατατέθηκε από το ΠΑΣΟΚ.

Επίσης στις 15 Οκτωβρίου 2004 η Ελλάδα εξελέγη ως μη μόνιμο Μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ για δυο χρόνια, του οποίου ανέλαβε την 1 Σεπτεμβρίου 2006 την περιοδική (μηνιαία) προεδρία (Υπουργός Εξωτερικών Ντόρα Μπακογιάννη).

Άλλα θέματα που αντιμετώπισε η κυβέρνηση Καραμανλή με σχετική οξύτητα, ή εναλλασσόμενες φάσεις ήταν:

- Το Δημοψήφισμα στην Κύπρο (Σχέδιο Ανάν) και το Κυπριακό με έξαρση την αναγνώριση της Κύπρου από την Τουρκία και τις αντιδράσεις της Άγκυρας στις πρόσφατες έρευνες της Κύπρου για πετρέλαια.
- Η απογραφή της οικονομίας και η επιτήρηση από τις Βρυξέλλες.
- Η διακύμανση των Ελληνοτουρκικών σχέσεων και οι επαφές ανωτάτου επιπέδου (Πρωθυπουργοί, Υπουργοί Εξωτερικών).
- Τα θέματα της Παιδείας με αιχμή το νόμο πλαίσιο και την αναθεώρηση του άρθρου 16 του Συντάγματος.
- Η διαδικασία της Αναθεώρησης άρθρων του Συντάγματος που ολοκληρώθηκε τον Φεβρουάριο του 2007.
- Η συζήτηση για νέο Εκλογικό νόμο που θα ισχύει για την μεθεπόμενη εκλογική αναμέτρηση.
- Η υπόθεση των δομημένων ομολόγων των ασφαλιστικών ταμείων.

- Οι πυρκαγιές το καλοκαίρι του 2007 που στοίχισαν τη ζωή σε 74 τουλάχιστον ανθρώπους.

Δύο χρόνια μετά τη νέα εκλογική νίκη, το 2009, προκηρύσσει πάλι πρόωρες εκλογές, αυτήν τη φορά επικαλούμενος τα προβλήματα της ελληνικής οικονομίας λόγω της οικονομικής κρίσης, αλλά πιο πολύ την άρνηση του ΠΑΣΟΚ να συνεργαστεί στο θέμα της εκλογής Προέδρου της Δημοκρατίας, Κάρολου Παπούλια. Η ανακοίνωση έγινε στις 2 Σεπτεμβρίου του 2009 από τον ίδιο τον πρωθυπουργό σε τηλεοπτικό διάγγελμα.^[2] Οι εκλογές στις 4 Οκτωβρίου 2009 δίνουν τη νίκη με 10% διαφορά στο ΠΑΣΟΚ γεγονός που τον εξωθεί σε παραίτηση το ίδιο βράδυ, έχοντας αναλάβει προσωπικά την ευθύνη των λάθος χειρισμών.

2.12 ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

Η παρούσα κυβέρνηση της Ελλάδας σχηματίστηκε από τον πρωθυπουργό Γεώργιο Παπανδρέου, πρόεδρο του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος (ΠΑΣΟΚ) που αναδείχθηκε νικητήριο κόμμα στις πρόωρες κοινοβουλευτικές εκλογές της 4ης Οκτωβρίου 2009, με ποσοστό 43,92% και 160 έδρες στη Βουλή. Ο Παπανδρέου έλαβε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Κάρολο Παπούλια εντολή σχηματισμού κυβέρνησης στις 5 Οκτωβρίου 2009 και ορκίστηκε στις 6 Οκτωβρίου μόνος του. Η σύνθεση της κυβέρνησης ανακοινώθηκε το απόγευμα της ίδιας μέρας και ορκίστηκε από τον Αρχιεπίσκοπο Ιερώνυμο την επομένη, 7 Οκτωβρίου 2009. Ο Παπανδρέου θα διατελέσει επίσης υπουργός Εξωτερικών, αξίωμα που κατείχε από το 1999 μέχρι το 2004 στο υπουργικό συμβούλιο του Πρωθυπουργού Κώστα Σημίτη.

(ο πρωθυπουργός Γεώργιος Παπανδρέου και τα μέλη της κυβέρνησης)

3.ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από το 1974 μέχρι σήμερα έχουν σχηματιστεί 12 κυβερνήσεις, η εναλλαγή των οποίων αποδεικνύει την αδυναμία της εκτελεστικής εξουσίας να ανταποκριθεί στην αποστολή της, που είναι η υπεύθυνη διεύθυνση των πολιτικών υποθέσεων και ο σχεδιασμός της γενικής κρατικής πολιτικής. Η αδυναμία αυτή οφείλεται αφενός στον αμφιλεγόμενο ρόλο που έπαιξε ο θεσμός της βασιλείας στη χώρα μας καθώς φαίνεται ότι ο βασιλιάς έδραττε κάθε ευκαιρία ώστε να υπερβαίνει τα συνταγματικά πλαίσια των αρμοδιοτήτων του και αφετέρου στις πολιτικές τακτικές που επιδιώκουν οι πολιτικοί αρχηγοί με σκοπό την ικανοποίηση των προσωπικών, πολιτικών και οικονομικών τους συμφερόντων. Επίσης μέσα από την ιστορική ανασκόπηση της πορείας των κυβερνήσεων προσδιορίζεται η μορφή και η έννοια της σύγχρονης ελληνικής δημοκρατίας, η οποία ταυτίζεται με την αρχή της λαϊκής κυριαρχίας, που στηρίζεται στο δόγμα της πλειοψηφίας και προϋποθέτει την ελευθερία της κινήσεως των ιδεών και την οργάνωση των πολιτών σε ομάδες. Πιο συγκεκριμένα συμπεράσματα και εξειδικευμένη κριτική για την θητεία της εκάστοτε κυβερνήσεως, θεωρώ ότι δεν είναι δυνατή να γίνει και αν γινόταν δεν θα ήταν ορθή, γιατί θα αποτελούσε προσωπικές πεποιθήσεις παρά ιστορικά εμπειριστατωμένες κρίσεις. Άλλωστε η ιστορία καταγράφεται μέχρι σήμερα και τα ουσιαστικά αποτελέσματα των αποφάσεων του παρελθόντος πιθανώς δεν έχουν ακόμα επέλθει.

4.ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Την ιστορία των ελληνικών κυβερνήσεων από το 1974 μέχρι σήμερα μπορούμε να εντάξουμε στην περίοδο της Γ' Ελληνικής Δημοκρατίας. Η περίοδος αυτή ξεκινά με την κυβέρνηση της εθνικής άμυνας το 1974 που είναι γνωστή ως κυβέρνηση εκτάκτου ανάγκης και σχηματίστηκε με πρωθυπουργό τον Κωνσταντίνο Καραμανλή για την αντιμετώπιση της μεταβατικής πολιτικής κυβέρνησης μετά την δικτατορία των συνταγματαρχών(1967-1974). Μετά το πέρας της οξείας κρίσης της κυβέρνησης, στην εξουσία αναδύεται το πρωτοεμφανιζόμενο κόμμα της Νέας Δημοκρατίας υπό τον Κωνσταντίνο Καραμανλή που υπηρέτησε ως πρωθυπουργός μέχρι το 1980. Η παραίτηση του Καραμανλή οδηγεί στην εξουσία τον Γεώργιο Ράλλη, ο οποίος συνέχισε τις πολιτικές τακτικές του Καραμανλή μέχρι το 1981 ώσπου να πάρει την θέση του το ΠΑΣΟΚ με πρωθυπουργό τον Ανδρέα Παπανδρέου. Εξαιτίας όμως της σοβαρής περιπέτειας της υγείας του, ο Παπανδρέου αναγκάζεται να παραιτηθεί και στις εκλογές του Ιουνίου του 1989 να αναδειχτεί πρώτο κόμμα η Νέα Δημοκρατία. Η αδυναμία όμως σχηματισμού κυβέρνησης οδηγεί τους αρχηγούς των πολιτικών κομμάτων στην δημιουργία μιας κυβέρνησης συνεργασίας με πρωθυπουργό τον Τζανή Τζαννετάκη. Μετά την τρίμηνη ολοκλήρωση της κυβέρνησης του, ανέλαβε καθήκοντα η υπηρεσιακή κυβέρνηση υπό τον Ιωάννη Γρίβα. Η αδυναμία πάλι σχηματισμού κυβέρνησης επικρατεί και στις εκλογές του Νοεμβρίου του 1989 με αποτέλεσμα τη δημιουργία της οικουμενικής κυβέρνησης «εθνικής αναγκαιότητας» υπό τον Ξενοφώντα Ζολώτα, που ανέλαβε καθήκοντα την ημέρα παραίτησης της κυβέρνησης Γρίβα. Μετά την εκλογική νίκη της Νέας Δημοκρατίας τον Απρίλιο του 1990 αναλαμβάνει πρωθυπουργός ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης, ο οποίος παραιτείται τον Οκτώβριο του 1993 μετά την ήττα στις εκλογές, όπου κερδίζει το ΠΑΣΟΚ και αναρριχείται στην εξουσία ο Ανδρέας Παπανδρέου. Τον Ιανουάριο του 1996 εκλέγεται πρωθυπουργός ο Κωνσταντίνος Σημίτης ο οποίος παραμένει στην εξουσία μέχρι το Μάρτιο του 2004 όταν χάνει τις εκλογές και αναλαμβάνει δράση η Νέα Δημοκρατία με πρωθυπουργό τον Κωνσταντίνο Καραμανλή και σημαντικά πολιτικά γεγονότα όπως η συμμετοχή της Ελλάδος στο ΝΑΤΟ, την ΕΟΚ, την ΕΚ, το Μακεδονικό Ζήτημα καθώς και η διεκπεραίωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Τέλος η παρούσα κυβέρνηση της Ελλάδος σχηματίστηκε από τον πρωθυπουργό Γεώργιο Παπανδρέου μετά την εκλογική νίκη τον Οκτώβριο του 2009.

5.SUMMARY

The history of Greek governments from 1974 up to today we can include in the period of Third Greek Democracy. This period begins with the government of national defence in 1974 that is known as government of emergency and took shape with Prime Minister Konstantinos Karamanli for the confrontation of transient political government afterwards the dictatorship of colonels (1967-1974). Afterwards the passage of acute crisis of government, in the power emerges the first latecomer party of New Democracy under Konstantinos Karamanli that served as Prime Minister up to 1980. The resignation of Karamanlis leads to the power the Gewrgios Ralli, who continued the political tactics of Karamanlis up to 1981 until takes his place the PASOK with Prime Minister the Andrea Papandreoy. Because of the serious adventure of his health, Papandreou is forced to resign and in the elections of June 1989 to be elected first party the New Democracy. However, the weakness of shaping of government leads the leaders of political parties to the creation of government of collaboration with Prime Minister the Tzani Tzannetaki. Afterwards the three-month completion of his government, undertook duties the official government under Ioannis Griva. The weakness of shaping of government again prevails also in the elections of November 1989 with result the creation of ecumenical government of "national necessity" under the Xenofondas Zolwta, that it received duties the day of resignation of government Griva. Afterwards the electoral victory of New Democracy in April 1990 undertakes Prime Minister Konstantinos Mitsotakis, who resigns in October 1993 afterwards the defeat in the elections where gains the PASOK and climbs in the power Andreas Papandreoy. In January 1996 is elected Prime Minister Konstantinos Simitis that remains in the power up to March 2004 when loses the elections and undertakes action the New Democracy with Prime Minister Konstantinos Karamanlis and important political actions such as the attendance of Greece in the NATO, the EEC, the EC, the Macedonian Issue as well as the transaction of Olympic Games 2004. In the end the present government of Greece was shaped by Prime Minister Gewrgjo Papandreou afterwards the electoral victory in October 2009.

6.ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- *Πηγές από το internet στο Google.gr*
  - *Βικιπαίδεια(η ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια)*
  - *www.Wapedia.gr*
  - *www.ONNED.de*
  - *www.Σαν Σήμερα*
  - *www.eklogika.gr*

- *πηγή « Συνταγματικό Δίκαιο » του Κώστα Μαυριά, τέταρτη έκδοση επαυξημένη ,εκδόσεις Σάκκουλα*